

Урок 2 (30.03 – 03.04)

Тема уроку: **Класицизм-жанри живопису в Україні.**

Вітаю вас на уроці мистецтва!

В Україні стиль класицизму яскраво виявився в архітектурі кінця XVIII — першої половини XIX ст. Цей час відзначено появою та зростанням міст. їх облаштування зумовило розв'язання проблем містобудування. Разом з палацами й церквами зводять приватні й громадські споруди (лікарні, пошти, банки, театри, ринки, навчальні заклади тощо). Художня мова класицизму, на відміну від бароко, була універсальною.

В Україні будують розкішні палаци, поміщицькі маєтки з парками. В основі цих палацово-паркових ансамблів архітектурні риси класицизму, який поєднували з ознаками романтичного мистецтва у використанні декоративних паркових споруд — гротів, арок, альтанок, фонтанів.

Для гетьмана Кирила Розумовського побудовано палац в м. Батурині (архітектор Чарлз Камерон). Садибний комплекс збудовано в родовому маєтку Галаганів у селі Сокиринці на Чернігівщині. Фасади палацу прикрашені багатоколонними портиками. Величезний парк оформлено у класичному стилі (архітектор Павло Дубровський).

Палац гетьмана Розумовського,
м. Батурин, Україна

Палац Потоцьких, м. Одеса, Україна
(тепер Одеський художній музей)

В Одесі в стилі класицизм збудовано палац Потоцьких, Стару біржу, Потьомкінські сходи, у Києві — головний корпус Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київський інститут шляхетних дівчат та ін.

Головний корпус
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка, Україна

Потьомкінські сходи,
м. Одеса, Україна

Фонтан Діана на площі Ринок,
м. Львів, Україна

На вулицях і площах міст встановлювали пам'ятники. Наприклад, пам'ятник Арману де Ришельє в Одесі створив видатний скульптор Іван Мартос. Творам митця властиві довершеність пропорцій, урівноваженість композицій, гармонійність і благородство.

Гармонійно вписується у дніпровський ландшафт пам'ятник князю Володимирі в Києві (скульптори Василь Демут-Малиновський,

Петро Клодт і архітектор Олександр Тон).

На творчість митців Львова значною мірою впливала віденська художня школа, у якій поєднувалися риси бароко та класицизму.

Майстром меморіальної скульптури Гартманом Вітвером створено численні скульптури з образом зажуреної жінки в античному хітоні — алегорія скорботи. Вітверу належать чотири фонтани на площі Ринок у Львові з постатями Нептуна, Діани, Амфітрити й Адоніса.

Окрім круглої скульптури, майстри застосовували горельєф і барельєф.

Художники, які творили в класичному стилі, широко використовували теми, образи і мотиви античного і ренесансного мистецтва.

«Французьким Рафаелем» назвали нащадки класика живопису Ніколи Пуссена. Він захоплювався природою, її величчю і гармонією, тому провідним жанром у його творчості став краєвид. Картини митця поетичні, витончені за колоритом.

Ніколя Пуссен.
Танок під музику
часу

Ніколя Пуссен.
Пейзаж
з Поліфемом

https://www.youtube.com/watch?time_continue=13&v=A_2174K0uS4&feature=emb_logo

У першій половині XIX ст. розвиваються жанри станкового живопису: портретний, історичний, пейзажний. Особливо популярним став парадний портрет.

Прикладом картини на історичну тематику є «Володимир і Рогне-да» Антона Лосенка (1737-1773), присвячена подіям князівської доби. Уродженець м. Глухова, походженням з козацької родини, живописець закінчив Петербурзьку Академію мистецтв, яку згодом очолив. Він написав низку композицій на міфологічні й біблійні сюжети, став основоположником російського історичного живопису.

Творчість двох видатних українських художників Володимира Боровиковського (1757-1825) та Дмитра Левицького (1735-1822), вихованців Петербурзької Академії мистецтв, була вирішальним фактором у становленні портретного живопису.

До європейського рівня піднесли вони портретний жанр завдяки високій майстерності й глибині пізнання людини. Народжені в Україні, вони здобували свої перші фахові навички на українській землі, де сформувалися їхні естетичні уподобання. Батько Д. Левицького був відомим живописцем і гравером майстерні Києво-Печерської лаври, а В. Боровиковський — виходець із родини миргородських іконописців.

В. Боровиковський уславився як майстер камерного і парадного портретів.

Д. Левицький у численних портретах досягає гармонійності й ефектності композицій, тональної єдності відтінків кольорів, виразності поз і жестів зображених людей.

Лука Долинський. Портрет митрополита Леона Шептицького

Талановитий український художник Лука Долинський (1745-1824) написав ряд парадних портретів видатних релігійних і культурних діячів, у яких прагнув до класичної ясності в композиції та виразових засобах. Він працював переважно у Львові й здійснив оздоблення Успенської церкви Почаївського монастиря. На творчість митців Львова значною мірою впливала віденська класична школа, у якій поєднувалися риси бароко та класицизму. У першій половині XIX ст. розвиваються жанри станкового живопису: портретний, історичний, пейзажний.

Творчість двох видатних українських художників Володимира Боровиковського (1757-1825) та Дмитра Левицького (1735-1822), вихованців Петербурзької Академії мистецтв, була вирішальним фактором у становленні портретного живопису. До європейського рівня піднесли вони портретний жанр завдяки високій майстерності й глибині пізнання людини. Народжені в Україні, вони здобували свої перші фахові навички на українській землі, де сформувалися їхні естетичні уподобання. Батько Д. Левицького був відомим живописцем і гравером майстерні Києво-Печерської лаври, а В. Боровиковський — виходець із родини миргородських іконописці

В. Боровиковський уславився як майстер камерного і парадного портретів.

Д. Левицький у численних портретах досягає гармонійності й ефектності композицій, тональної єдності відтінків кольорів, виразності поз і жестів зображених людей.

На творчість митців Львова значною мірою впливала віденська художня школа, у якій поєднувалися риси бароко та класицизму.

Талановитий український художник **Лука Долинський** (1745-1824) написав ряд парадних портретів видатних релігійних і культурних діячів, у яких прагнув до класичної ясності в композиції та виразових засобах. Він працював переважно у Львові й здійснив оздоблення Успенської церкви Почаївського монастиря.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=JH36MPRH6gw&feature=emb_logo

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ.

Виконайте наступні завдання:

1. Назвіть характерні ознаки архітектури класицизму.
2. Які теми розкривали живописці — представники класицизму?
3. Наведіть приклади жанрів живопису, поширених в епоху класицизму.
4. Охарактеризуйте творчість українських художників-портретистів.

ДЯКУЮ! УСПІХІВ!